

[Albrechtsen]

at det er i NATO-området, det går galt; vi risikerer også, at det går galt i Mellemøsten eller i Korea.

Dette er baggrunden for, at det nu er nødvendigt, at der tages dette skridt, som er foreslået af VS. Det er klart, at et sådant skridt vil være en tilkendegivelse. Den vil selvfølgelig aldrig give en 100 pct.s sikkerhed imod atomkrigen, men den vil være en væsentlig tilkendegivelse, et væsentligt skridt i retning af afspænding.

Op nu har jeg forstået det sådan, at bl.a. socialdemokratiet er af den opfattelse, at vi skal prøve at arbejde på et udspil, som kan gennemføres på internationalt plan, og som ad den vej kan føre til det mål, som jeg forstår vi er enige om, nemlig at alle fraskriver sig adgangen til som den første part at bruge atomvåben.

Jeg er ikke i tvivl om, at hvis der kom et udspil fra vestlig side om at fraskrive sig adgangen til førstebrug af atomvåben, ville der formentlig kunne opnås, efter alle de erklæringer, der er fremkommet, en tilsvarende erklæring fra østlig side. Der skulle altså internationalt set være baggrund for at gennemføre dette her, og sådan som tilkendegivelserne har været fra ordførerne fra det radikale venstre, socialdemokratiet, SF og VS, synes jeg, at så må det dreje sig om under udvalgsarbejdet, at vi finder ud af, hvordan vi på basis af den enighed, der er om, at man skal stille frem mod, at alle magter afskriver muligheden for førstebrug af atomvåben, skal søge frem imod at få taget initiativer i forhold til de øvrige NATO-lande, også for min skyld gerne i forhold til Østlande, med henblik på at få sat den proces konkret i gang. Hvis det kunne komme ud af de bemærkninger til dette forslag, som er faldet i dag, synes jeg, det ville være overordentlig lykkeligt.

Der er et par enkelte bemærkninger i forsvarsministerens indlæg, som jeg godt lige vil knytte en bemærkning til.

Forsvarsministeren var jo af den opfattelse, at NATO skulle fastholde sin adgang til førstebrug af atomvåben. Det er meget beklageligt, at forsvarsministeren har den opfattelse. Det er vi helt uenige om. Det er der ikke så meget mere at sige om. Men forsvarsministeren mente for det første, at det var svært at skelne mellem offensive og defensive våben. Det er jo noget, som man selvfølgelig

kan diskutere vidt og bredt, men der er jo helt klart en våbenudvikling i gang med våbentyper, som forsvarsministeren må kunne erklære sig enig med mig i kun kan være offensive. De mellemdistanceraketter, man opstiller i Europa, kan forsvarsministeren vel ikke hævde er defensive våben, al den stund de er rettet mod bl.a. de sovjetiske kommandocentre. De må afgjort betegnes som offensive våben. Man kan ikke beskrive dem på anden måde.

Derfor mener jeg, at man må opretholde den sondring, der ligger i forslaget her. Jeg vil egentlig gerne høre, hvis forsvarsministeren på en eller anden led kunne begrunde, at disse våbentyper, som er under udvikling, skulle kunne rubriceres som defensive våben. Det ville undre mig meget.

En anden bemærkning, forsvarsministeren kom med, var, at der i forbindelse med den nyudvikling af doktrinerne inden for NATO, som finder sted, stiles mod, at man hæver atomtærsklen. Sådan forstod jeg forsvarsministeren. Man vil gennem den udvikling mindske risikoen for anvendelse af atomvåben. Jeg skal ikke gentage alt, hvad der tidligere er blevet sagt i dag, men blot konstatere, at det uhyggelig klart fremgår af Field Manual 100-5, at der med disse nye våbentechnologier og den integrerede slagmark stiles mod og planlægges med en tidlig anvendelse af atomvåben. Der er sket et skred i USAs atomvåbenstrategi, måske endnu ikke i NATO's, men i hvert fald i USAs. Hvor atomvåbnene tidligere var forbeholdt den situation, at de konventionelle styrker stod med ryggen mod muren, så er de nu tænkt til anvendelse allerede på et tidligt tidspunkt, allerede lang tid før de konventionelle styrker måtte stå med ryggen mod muren. Det er et farligt skridt i retning af sækelse af atomtærsklen. Det burde forsvarsministeren være opmærksom på, det burde forsvarsministeren gribe ind over for i stedet for at forsøge at bortforklare det. Jeg tror, de allerfleste andre end forsvarsministeren i dag har erkendt, at det er sådan, det hænger sammen.

Lasse Budtz (S):

Jeg konstaterer med forundring, at formanden for forsvarsudvalget mener, at det er fuldstændig ligegyldigt, om vi diskuterer disse ting. Det er alligevel bemærkelsesværdigt,